

اداره مرکزی :

آنقره ، معارف ایتلیک باشده کی داتره
استانبول جاده سنده آنقره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۸۷ نوره
داتره مخصوصه

حیات

مبارد اعماریه ... دیار دها مرون حیات قاتلم ا...
- نیجه -

نسخی هر برده ۱۰ غرورده

سنه لکی بوسته ایله ه لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ه دولار)

ایونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسی
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک مرجهی آنقره مرکزیدر .

صافی : ۵۶

آنقره ، ۲۲ کانون اول ، ۱۹۲۷

۳ نجی جلد

صاحبه :

فکر حیاتمزده کی دورغونلوق

« حیات » ک یکن نسخه سنده محمد عزت
بک بو چوق مهم موضوعه تماس ایدرک فکر
حیاتمزده کی دورغونلوق سیلیرنی کندی نقطه
نظرینه کوره ایضاح ایتدی . « حیات » ک الی
اوجنبی نسخه سنده بر سنه لک علم و صنعت
حرکتلری حقنده یازیلان مقاله لک آچیقجه
افاده ایتدیکی بووقوللنی قید و تثبیت ایتدکن
صوکر ، بونک سیلیرنی آرایان آرقاداشمز ،
مادی و اقتصادی شرطلردن زیاده سیاسی
عامللرک بونده مؤثر اولدیغنی ، و انقلاب دورلری
کی « سیاسی مفکوره لک خلقی هیجانه کتیردیکی
آنلرده حقیقت ویا کوزه لک تحریری ایچون
هوسلرک ضعیفلا دیغنی » سوبله مکده در . عزت
بک نظر آ اقتصادی عامللرک بو خصوصده کی
تأثیری اوقدر فضله دکلدن : « قولای ورفاهلی
بر حیاتک فکری و بدیی فعالیت ایچون ازم
اولدیغنی ادا ایله مک ، بیلدی کمز برچوق مثالره
نظراً ، پک یا کیش اولور ! »

اجتماعی حادثه لری ساده جه مادی سیلرله
ایضاح ایدن « تاریخی مادیه جیلک » طرفدارلردن
دکم . حقیقی تاریخچیلر ، هیچ بر زمان ، اجتماعی
حادثه لری برتک رؤیت زاویه سندن کورمک
وساده جه برجنس عامللرله ایضاح ایتک کی دار
برتلقی به باغلا نمازلر ؛ بناء علیه ، برواقعه بی ایضاح
ایدرکن بالکمز مادی دکل هر جنس معنوی
عامللری ده حسابه قاتمق مجبوریتنده درلر . فقط
بویله اولقله برابر « تاریخی ماته ریالیزم » ی
بوسوتون رد وانکار ایتک ده قابل دکلدن ؛ مثلاً
ایلك باقیشده صرف معنوی عامللرک محصولی
عد ایدیلن نه قدر حادثه لره ، حتی « دینی حادثه لره » ،

« بدیی حادثه لره » واردرکه ، ای برتحلیل نتیجه سنده
برچوق اقتصادی شرطلره باغله اولدیغنی صراحة
آ کلاسیلیر . ایشته بو نقطه نظر دن ، فکر
حیاتمزده کی بوکونکی دورغونلوق سیلیرنی
آراشدیر برکن ، مختلف ماهیتده عامللر آراسنده مادی
عامللره ده مهم بر موقع آیرمق لازمدر قناعتندیم .
عزت بک ده اشارت ایتدیکی وجهله ، فطره
بلکه بر از فضله نیکی بر آدام . غالباً ملی تاریخمزک
اوزون عصرلری دولدوران صفحه لر یله استیناس
ایتمش اولمقدن متولد بر حمله ، تورک
ملتک بر طاقم مجهول قدرت منبعلرینه مالک
اولدیغنه دا ئماً ایناندم و اینانیورم ؛ فقط بو
« حسی اعتقاد » و اونک تولید ایتدیکی « نیکی نلک » ،
هیچ بر زمان « شأنت » ی کورمکدن و اونی
بوتون آجیلنی و آچیقلنی ایله تشریح دن بی منع
ایتمه مشدر صانیورم . ایشته بوندن دولاییدرکه ،
بر طرفدن اون بش یکر می سنه دن بری مملکتک
فکر سوبه سنده بارز بر ترقی اولدیغنی ادا ایتمکله
برابر ، دیگر طرفدن بوکونکی علم مؤسسه لر مازک
اوروپاده کی امثاله نظراً « قرون وسطائی »
دینه جک قدر ابتدائی اولدیغنی اعتراف دن هیچ
بر زمان چکینه دم ؛ مشروطیتک اعلان دن بو
کونه قدر کچیردی کمز انقلابلرک وسعت و عظمتنی
سوبله دیکم صیراده « ذهنیت » اعتبار یله داها
« مدرسه » تأثیر ندن قور تولامادیغمزی و صوفه لرک
شرق دن کله « قارا قابلی کتاب » ی برینه غریبدن
کله « صاری قابلی کتاب » ی اقامه ایدرک هنوز
« مقلدک » دوره سندن چیقامادیغمزی ده علاوه ایتدم .
ایشته بوکوچوک فقط اساسی نقطه بی قید
و تثبیت ایتدکن صوکر ، فکر حیاتمزده کی

شومدهش دورغونلوق ، کندی نقطه نظر مه کوره
باشلیجه عامللرنی قید ایدیم : اولاً ، هنوز
بزده « عصری علم » تلقیمی موجود اولمادیغنی
کی ، بلکه اجتماعی تکامل سوبه مزک بر نتیجه سی
اولارق ، معین علم و صنعت مسلک لری ده موجود
دکلدن ؛ تصادفک سوبله ویا تصلف سائقه سیله ،
یا خود اسکی تعیر ایله « تزین ذات و صفات
ایچون » هر هانکی علم شعبه سنه طأد بر قاج
کتاب او قویان آدام ، محیطمزده بوکونک اعلا
« متخصص ، عالم » کچینه بیلیر . « علم » ایله
« معلومات » آراسنده کی فرقی ساده جه « بیلن »
دکل فقط حقیقی معناسیله « آکلایان » قاج
آدامز واردر ؛ هر هانکی علم شعبه سنه لاقیردیله
دکل حقیقه حیاتنی وقف ایتمش قاج متخصصه
مالکمز ؟ غریبه عینی عنوانلری حاتمسلکداش لرینک
قارشینه چیقوب صلاحیتنی تسلیم ایتدیره بیله جک
آداملر مازک یکونی نه قدر در ؛ بوسؤاللرک جوانی ،
جد آحزن آوردن . لکن اعتدال ایله دوشونورسه ک ،
بونک باشقا تورلو اولماسنده امکان اولمادیغنی تسلیم
ایله رز : تورکیه ده کی برتک دارالفنون و بر قاج عالی
مؤسسه ، داها دون دینه جک قدر یقین برماضیده
قورولمش اولدیغنی کی ، حتی بوکون بیله ، دارالفنون
مدرسلکی حال و استقبالی مؤمن و مقرر بر مسلک
دکلدن . کتبخانه لره ، موزه لر ، انستیتولر ،
لابوراتوارلر کی علم مؤسسه لر مزده غایت محدود
و هر درلو اعتقادن محرومدر . اساساً « افکار
عمومیه » ده « فکر و صنعت » جریانلرینه هنوز
لائق اولدیغنی درجه ده قیمت و برمه مکده در .
معنوی بر شرقی ، مادی بر فأنده سی یعنی عمومی
حیاطده حقیقی بر یری اولمایان فکری مسلکله

قونیہ موزه سندہ کی کتب خانہ

سلوک ایدنلر ، بویوک برا کثرت نظرندہ حتی « کولونج » کورولمکدہ در . دیمک اولیورکہ مملکتدہ پک اوزون سنہ لردن ری موجود اولان مادی ومعنوی شرائط ، حقیقی علم آداملری یتیشمہ سنی و فکر جریانلرینک انکشافنی قولایلاشدیرہ جوق دکل ، بالعکس زورلاشدیرہ جوق ماہیتدہ در . جمہوریت ادارہ سی ، ہر در لوتدیرلرہ مراجعتلہ ، بو شرائطی سرعیا تبدیلہ چالیشمق مجبوریتندہ بولونیور . ثاباً ، کچنلردہ بر مصا . جبہ مزدہ ایضاحہ چالیشدیغمز کبی ، « ملی مفکورہ » قوتلندکجہ ، کچنلر آراسندہ علم و اختصاص حیاتیہ آتیلق آرزولری دہ جوغالاجق ، و « عصری تورکیہ » نک علم و اختصاصہ قیمت ویرمہ سی بو جریانی بر قات داہا جانلاندرہ جقدہر . جہان حربندن سوکرا بوتون دنیاہہ اقتصادی وضعینک آغیرلاشمہ سی ، ہر طرفدہ کوردیکمز « مادی پترستک » جریانلرینک قوتلنمہ سندہ شہہ سز حامل اولشدر ؛ بناء علیہ عزت بکک ، حیات شرطلرینک جوق قولای و قیمت حکملرینک بویونکندن جوق باشقا اولدیغنی دورلردن مثاللر کتیرہ رک ، اقتصادی حامللرک اہمیتنی آزالتمغہ چالیشمہ سی ہیچ دوغرو دکلدر . جوق آغیر فدا کارلغہ وابستہ اولان علم مسلکری ، کچنلری جلب ایچون یالکز معنوی دکل مادی جاذبہ یہ دہ مالک اولمالیدر . قرون وسطادہ « برلقمہ ویر خر قہیہ » قناعت ایدن طاملر بولونہ بیلیردی ؛ فقط بویون ، حضور ورفاہہ ، چالیشمق ایچون لازم کلن - مادہ دہ اولدجہ بہالی - وسائطہ مالک اولمایان بر آدامدن مشمر برایش بکلہ نہ من . انقلابلرک فکری دورغونلغہ اک بویوک سبب اولاییلہ جکنی تصور ایتمیورم . فی الحقیقہ « بویوک صنعت » ہ انقلابک مفید اولمادیغنی کویسترمک ایچون بویوک فرانسیز انقلابی زمانندہ کی فرانسیز ادبیاتی مثال کتیررلر ؛ لکن ، انقلابلرک بویوک صنعت اثرلری اوزرندہ کی بو تاثیرینی بوتون فکر جریانلرینہ تشمیل ایتمک ، دوغرو دکلدر ظنندہ ایم . بالخاصہ بزم انقلابمز کبی ، شیمدی بہ قادر یازیلامایان ، دوشونولہ مہین بر جوق حیاتی مسئلہ لری اورتہ بہ آتان بر انقلاب کندی « فکر یانچیلرینی » یتیشدیرمہ لیدی . بونلرک یتیشمہ مہ سی انقلابک نتیجہ سی دکل ، انقلابہ تقدم ایدہن اوزون زمانلرک ، بوقاریدہ ایضاحہ چالیشدیغمز مادی ومعنوی شرائط حیاتیہ سنک اثریدر .

کویسبلی زادہ محمد فواد

مولانا خاتقاہی ، بویون تورکیہ نک اک بدیع ، اک قیمتلی بر موزہ سی حالہہ افراغ ایدلشدر : تورک ذوقک ، تورک بداعتک ، تورک دہاسنک ابدزندہ اثرلری ، آنادولونک اک خارق العادہ بر فاسلہ نہج وابداع ابتدیکی بہاسی تقدیر ایدلہ من خالیلری ، آوائسی بورادہ محفوظدر . آوروپانک اک اوزاق برلرندن کلوب تدقیق ایدن عراقیلر ، متخصصلر ، تورک آلتدن چیقان بویدیہ لر قارشیسندہ حیران قالیورلر . قونیہ موزہ سنی طولدیران ایشیا آراسندہ آنادولو ماللرندن باشقانا ابراندن ، ہندستاندن کلش اولانلردہ وارددر . بناء علیہ « اسلامی صنعتلر » ہ دائرہ تتبع یاباجق اولانلر ایچون قونیہ موزہ سی معظم بر کتاب ، محتشم بر خزینہ در . حیاتیہ متعاقب سایلرندہ بو موزہ و محفوظاتی حقندہ رسمی بر ایکی مقالہ نشر ایتمک املندہ ایم . بویون پوسطرلرہ سادہ جہ موزہ نک « کتب خانہ » قمنہ تماس ایدہ جکم ؛

معمود بر تصادفہ قونیہ موزہ سی کتب خانہ سنک کشاد رسمک اجرا ایدیلدی بکی ۲۷ تشرین ثانی ۱۹۲۷ بازار کونی بندہ اورادہ بولوندم .

بورادہ کی کتابلر - یازما و باصا - جلد اعتباریلہ [۳۲۲۲] عدددر . بعضاً بر جلد ایچندہ بر قاچ کتاب ظہور ایدر . بو اعتباریلہ یعنی کتاب اعتباریلہ قونیہ موزہ سی محفوظاتی [۳۶۹۰] ی بولقدہ در . پک نفیس جلد و تذهیبہ مالک اولوب موزدہ جامکانلر ایچندہ حفظ ایدیلن (۷۹) اربویکونک خارجندہ در . عموم یازمالرک عددی (۱۲۶۹) و باصالرک عددی [۱۹۵۳] جلددر . موجود کتابلرک ہان ہان بوزدہ یتیشی ، سکاتی « ہمد سدید چلی » نک مالی ووقتی اولدیغنی اوزرلرندہ کی قیدومہر لردن آکلشیا مقندہ در . کتاب عراقیسی و عالم بردات اولان « ہمد سدید چلی » قرقیش سہ بورادہ پوست نشین اولش و (۱۲۷۵) تاریخندہ وفات ایتشدر .

موزہ کتب خانہ سنی طولدیران کتابلر میانندہ ہان ہریردہ تصادف ایدیلہ جکلردہ وارددر ؛ فقط بر قسمی پک قیمتدار و پک نادر نسخہ لردن ترکیب ایتکدہ در . بر جوق مشغولیتلرم آراسندہ بو کتب خانہ نک محفوظاتی ایستہ دیکم کبی تدقیق ایدہ مہ دم ، یالکز شوبلہ بر کوز کزدیردم و پک دکرلی یازمالرہ تصادف ایتدم . ازجلہ [۶۷۷] تاریخندہ قلمہ آلمش بر مثنوی نسخہ سی وارددر کہ اربانچہ اہمیتی درکاردر . کاتبی اولان « محمد ابن عبداللہ القنوی » بونسخہ یی « نسخہ اصلہ » دن اقتباس ایتدیکنی خانمہ دہ تصریح ایتکدہ در . آلتی بوزیمش یدی سنہ سندہ یعنی بوندن آلتی بوجوق عصر اول قلمہ آلتان بویقیمتدار نسخہ نک یازیمی نسخہ در . ۶۱۳ صحیفہ در . جلدی - کوبک و کوشہ لری ششہ لی اولق اوزرہ - نفیس در ، فقط مع الاسف مقلبی قوی شددر .

بو نسخہ بکی تنظیم ایدیلش اولان دفتردہ [۶۰] نومرودہ مقیددر . مولانا مثنویسنک بوندن باشقاداہا [۱۳] نسخہ سی موجوددر .

موزہ کتب خانہ سندہ (۴) نسخہ دہ (دیوان کبیر) بولونقدہ در کہ بونلرک اک اسکیمی ایکی جلد اوزریندہ در . بواسکی نسخہ نک کاتبی « حسن بن عثمان المولوی » در . (۷۶۸) دہ باشلامش (۷۷۰) دہ یتیرمشدر . یازیمی نسخہ در . برنجی جلد (۳۰۵) ، ایکنجی جلد (۳۴۰) صحیفہ در . بونسخہ (شرف الدین) نامندہ بر ذاتہ مخصوص اولارق قلمہ آلمشدر کہ کاتب بوذاتہ (امیرسانی المولوی) عنواتی ویریبور [*] بودہ (۶۶) نومرودہ مقیددر .

یہ بورادہ کی اسکی نسخہ لردن بری دہ مولانا نک اوغنی (سلطان ولد) ک (ابتدائنامہ ، رباننامہ ، انتہانامہ) سنی احتوائتکدہ در کہ (احمد ابن محمد الکاتب) طرفندن (۷۳۲) تاریخندہ قلمہ آلمشدر . بو (۶۲۸) صحیفہ در . نسخہ در . (۷۶) نومرودہ مقیددر .

موزہ کتب خانہ سندہ فضولینک پک اسکی و معتبر بردیوان نسخہ سندہ تصادف ایتدم . یازمانسخہ لرک ہان ہبسنده کورولدیکی اوزرہ بوندہ دہ (قصیدہ لر) قسمی بوقدر . سادہ غزللر ، غمشلر ، مسدسلر الخ . . . اوقونوبور . (۹۸۴) دہ یعنی فضولینک وفاتندن یکریمی برسنہ سوکرا (حسین بن کلثنی ، علم کاشی) طرفندن یازیلشدر . آذری شیوہ واملالطرنجی تماماً محافظہ ایتکدہ در . « فضولی دیوانی » نک بیکدن و صحیح بر صورتدہ طبعی حالندہ بونسخہ دن مستغنی قالیناماز . بورادہ بردہ (عاشق عمر دیوانی) وارددر .

(حافظ حسین ابن الحاج اسماعیل ایوانسرائی) مراق ایتش ، بو بویولہر تورک شاعرینک نہ قادر غزلی ، قوشماسی آلتہ کچمش ایسہ طوبلامش (۶۶۹) صحیفہ لئی قوجا بر جلد وجودہ کتیرمشدر . جامی ، خانمہ دہ شوسوزلری سوبلیور : [. . .] بویوان ذیشان عاشق عمری مدت مدیدہ وایام عدیدہ سی وکوشش ایلہ بو مرتبہ بہ علی قدرالطاقہ کتوروب ترتیب حروف اوزرہ تحریر و نیچہ کرہ محو اثبات ایلہ تقریر ایدوب بعدالآتمام واصل اولدقلریمیزی دخی ذیلنہ درج وادخال وبوندن صکرہ دخی دست آورا اولنلری دخی قید ایلمک اوزرہ نظام ویرلدی . بو سنہ جلیلہ تاریخندہ ، کہ (نسخات اللہ ۱۱۹۷) سال آتامن بیان ایدر ، جامی اولان حافظ حسین ایوانسرائی کہ سکبانیان اوجاغندہ اون بشنجی زمرہ نک دعا جیلرندن اولوب بو خدمت جلیلہ یی احباب ذیشانہ یادکار و اخوان ختلابہ بر کذار ایلشدر . غرض بیغرضی دخی بودر کہ مطالعہ ایدن

[*] قویہ دہر (شرف الدین جامی) وارددر . قونیہ وعبیری نامندہ کی اثر ، جامعک بانیسی مشایخدن اولاق کویستریورسہ دہ و ققیہ سنک تدقیق ایجاب ایدر .